

ZORG

voor het leven

Waarde(n)vol contact

- Els van Dijk: De stilte doorbreken
- Waardevol contact en vriendschap
- Geloven in de toekomst

**Dankzij
NPV-Thuishulp vrijwilligers
komen waardevolle relaties
tot stand.**

*Uw gift maakt deze hulp
voor meer mensen
mogelijk!*

- 3 **Voorwoord**
Waarde(n)vol contact
- 4 **Thema**
De stille doorbreken
- 8 **Onder de loep**
Waardevol contact en vriendschap
- 12 **Verbonden**
Geloven in de toekomst
- 14 **Inzicht**
Een waarde(n)vol gesprek

Colofon

Tekst NPV, Amanda Herrera de Gier, Iddo Hoekstra • **Realisatie** Treffend & Co
Drukwerk Verloop drukkerij BV • **Beeldmateriaal** eigen beelden, Van der Wal
 Fotografie en Film, Els van Dijk, Shutterstock • **Oplage** 45.000

Contactgegevens NPV

Postbus 178
 3900 AD Veenendaal
 Kerkewijk 115
 3904 JA Veenendaal

T **(0318) 54 78 88**
 ma t/m vr 9.00-12.30 uur
 E **info@npvzorg.nl**
 W **npvzorg.nl**

x.com/npvzorgnl

facebook.com/npvzorg

instagram.com/npvzorg

linkedin.com/company/npvzorgvoorhetleven

youtube.com/c/NPVZorgvoorhetleven

Gesproken versie van *ZORG?*
 Neem contact met ons op.

Voor alle data geldt:
 Deo volente.

Duurzaamheid

Het ledenmagazine *ZORG* wordt CO2-neutraal en zo duurzaam mogelijk geproduceerd. Het plastic folie waarin het verpakt is, is 100% recyclebaar en kan bij het plastic afval gedaan worden.

Contributie en incasso 2025

Uw lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij u voor 5 november 2024 heeft opgezegd.

- Maakt u uw contributie zelf over?

Dan ontvangt u hiervoor in januari een factuur.

- Heeft u ons gemachtigd om uw contributie automatisch te incasseren?

Dan wordt het bedrag omstreeks 15 februari afgeschreven.

- Heeft u, naast uw contributie, ook een machtiging afgegeven voor een gift in februari?

Dan wordt deze gift rond 25 februari afgeschreven. We hanteren hiervoor twee verschillende incassomomenten om verwarring met de contributiebetaling te voorkomen.

Lidmaatschap en ledenvoordelen

Lid worden?

Ga naar npvzorg.nl/wordlid of bel **(0318) 54 78 88** om het aanmeldformulier per post aan te vragen. Het lidmaatschap kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd.

Contributie per jaar

De contributie is € 22,50.
 Gezinsleden € 12,50.
 Jongeren tot 25 jaar € 12,50.

Adreswijziging of opzegging

Geef uw adreswijziging of opzegging bij voorkeur door via npvzorg.nl/contact of mail naar ledenservice@npvzorg.nl. Opzeggen kan schriftelijk voor 5 november.

NPV steunen?

De NPV is een ledenorganisatie die naast lidmaatschappen afhankelijk is van giften. Wilt u het werk van de NPV financieel steunen? Uw **gift** is welkom op rekeningnummer **NL11 INGB 0004 7118 88** t.n.v. NPV. Vermeld uw naam, adres en de opmerking 'gift'. Alvast hartelijk dank! Doneren kan ook via npvzorg.nl/helpen. De NPV is een erkende **ANBI**. Mogelijk is uw gift aftrekbaar van de belasting.

Voor meer informatie over doneren, periodiek schenken en over nalaten aan de NPV kunt u vrijblijvend contact opnemen met Eline Borgdorff, adviseur Relaties & Fondsen, via **(0318) 54 78 88** of efborgdorff@npvzorg.nl.

Ledenvoordeel

Als NPV-lid kunt u gebruikmaken van de ledenvoordelen. Ga naar npvzorg.nl/ledenvoordeel.

Waarde(n)vol contact

Voor u ligt de laatste uitgave van 2024 van ons ledenmagazine *ZORG* met als thema **Waarde(n)vol contact**. Het is de eerste uitgave sinds ik als directeur van de NPV mocht aantreden. Het zijn voor mij bijzondere weken met veel kennismaken intern en extern, inwerken in de vele onderwerpen die ons bezighouden en leidinggeven aan deze mooie organisatie.

Als NPV zetten we ons in voor hulp aan mensen die eenzaam zijn. Over die eenzaamheid sprak Els van Dijk op onze NPV-themadag in Giessenburg. U treft in deze editie een samenvatting van haar lezing aan.

We zijn volop bezig met het wetsvoorstel 'verbod conversiehandelingen'. Dit voorstel behelst een verbod op gesprekken, adviezen en gebeden die kanttekeningen plaatsen bij hoe iemand de genderidentiteit (lhbtqia+) beleeft. Dit onderwerp gaat over de zorg voor het leven, maar raakt tevens aan vrijheid van meningsuiting, gewetens- en godsdienstvrijheid. We proberen hierover met allerlei partijen tot waarde(n)volle contacten te komen.

Een andersoortig waarde(n)vol contact was er tussen Dian van de Weg

en de NPV. Dian heeft als student tijdens een stage bij de NPV onderzoek gedaan naar mensverbeterende technologieën (het onderwerp waarop ik ben gepromoveerd). Voor het mooie onderzoeksverslag, waarin Dian concludeert dat een Bijbelse visie op mens en techniek goed is voor de hele samenleving, kreeg ze aan de Erasmus Universiteit Rotterdam een negen.

Zo is er weer veel te lezen in deze editie van *ZORG*. Heel hartelijk dank voor uw inzet, hulp, giften en gebed in het afgelopen jaar. Ik wens u veel waarde(n)volle contacten toe, zeker tijdens de komende kerstdagen en oud & nieuw, vooral met Hem die gezegd heeft altijd in contact te willen zijn: 'Zie, ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld' (Mat. 28:20).

Bert-Jan Heusinkveld,
 directeur

*Els van Dijk, hoofdspreker op de NPV-themadag:
'... solitude, die gezonde eenzaamheid, waarin
mensen de ruimte vinden om te reflecteren en
God te zoeken.'*

De stilte doorbreken

Eenzaamheid bestrijden met hoop en verbinding

 Iddo Hoekstra

Els van Dijk daagt vrijwilligers uit om voorbij praktische hulp te kijken en de diepere oorzaken van eenzaamheid aan te pakken.

'De moerbeitoppen ruisten, God ging voorbij ...' Met de woorden uit het gedicht van Nicolaas Beets opende Els van Dijk haar indringende betoog over eenzaamheid op de NPV-themadag die werd gehouden op 10 oktober in Giessenburg. Eenzaamheid is een thema dat van alle tijden is, benadrukte ze. Maar in onze huidige maatschappij neemt het een verontrustende omvang aan. Meer dan ooit voelen mensen zich verloren, afgesneden van anderen, gevangen in een stilte die schreeuwt om verbinding. Om wanhopig van te worden. Van Dijk – een bevlogen spreker – nam geen genoegen met oppervlakkige oplossingen. Ze confronteerde de zaal met de leegte van de 'het komt allemaal goed'-mentaliteit, die zo kenmerkend is voor onze tijd. Eenzaamheid is geen kwaal die je kunt wegpoetsen met positief denken, betoogde ze. Het vraagt om een eerlijke en realistische kijk op het leven, met al zijn gebrokenheid en pijn.

De wortels van eenzaamheid blootgelegd

Van Dijk identificeerde vier belangrijke bronnen van eenzaamheid: de zingevingscrisis, verdwijnende gemeenschapszin, lijden en als laatste gemis en tekorten.

Als eerste noemt Van Dijk de zingevingscrisis. We leven in een maatschappij die gedreven wordt door prestatie en materialisme. Het

verlangen naar het volgen van de Heere Jezus en van betekenis zijn in de maatschappij ontbreekt steeds vaker. De vraag naar de zin van het leven raakt ondergesneeuwd. 'Als je leven alleen maar bestaat uit druk en verplichtingen, dan verlies je de ziel uit het oog', aldus Van Dijk.

Verdwijnende gemeenschapszin is het tweede thema dat aan de wortel van eenzaamheid ligt. We leven langs elkaar heen, zelfs binnen het gezin. Van Dijk pleitte voor meer momenten van samenzijn, van gedeelde maaltijden en gesprekken. 'Minstens één maaltijd per dag samen als gezin', stelde ze, 'een moment om te praten, te danken, te zingen, te bidden.' Maar ook op maatschappelijk niveau ziet ze de verbondenheid afbrokkelen. 'Waar zijn de idealen, de gezamenlijke dromen voor ons land?', vroeg ze zich hardop af.

NPV-themadag:

*'Els van Dijk daagt
vrijwilligers uit'*

Lijden in het leven was haar volgende punt. Ziekte, verlies, trauma's ... Het leven is niet altijd een feest. Van Dijk deelde een aangrijpend verhaal van een jongeman die zijn moeder verloor aan zelfdoding. 'Hoeveel gebrokenheid kom je tegen in je werk, in je leven?', vroeg ze aan de vrijwilligers in de zaal. Het is een realiteit die we niet mogen negeren.

Als laatste bron van eenzaamheid noemde Van Dijk gemis en tekorten in het leven. De focus op wat ontbreekt, op wat ons is afgenomen of wat we nooit hebben gehad, voedt eenzaamheid. Van Dijk vertelde over een vrouw die haar leven lang bezig was met het gemis van een gezin. 'Als je accepteert dat je leven anders loopt dan je had gehoopt,' zei Van Dijk, 'dan kun je ook de zegeningen zien van de situatie waarin je je bevindt.' Ze illustreerde dit met een anekdote over deze vrouw die haar vroeg hoe ze omging met maaltijden in haar eentje. 'Dan koop ik lekker spinazie, want dat vind ik lekker', was Van Dijks nuchtere antwoord. Het gaat om het verleggen van de focus. Van klagen over wat er niet is, naar dankbaarheid voor wat er wel is.

De kracht van 'solitude'

Van Dijk benadrukte dat er een wezenlijk verschil bestaat tussen alleen zijn en je eenzaam voelen. Alleen zijn kan juist een bron van kracht en creativiteit zijn. Ze introduceerde het Engelse concept van 'solitude' – een positieve vorm van eenzaamheid die ruimte biedt voor bezinning, verdieping en het ontwikkelen van je eigen identiteit. 'Je hebt het alleen zijn nodig om samen te kunnen zijn', stelde ze. 'Om in verbinding te kunnen treden met anderen, moet je eerst in verbinding staan met God, met jezelf.' Ze verwees naar Jezus, die zich regelmatig terugtrok in de stilte om te bidden en nieuwe kracht op te doen. 'Die stille plekken zijn essentieel', aldus Van Dijk, 'om te kunnen luisteren naar Gods stem, om je te laten leiden door Zijn wil en niet door de waan van de dag.'

EEN OPROEP TOT ACTIE

De lezing van Els van Dijk was meer dan een analyse van een maatschappelijk probleem. Het was een oproep tot actie, een uitdaging om de stilte van eenzaamheid te doorbreken met oprechte aandacht, diepgaande gesprekken en een gedeelde hoop. Een taak voor vrijwilligers, maar zeker ook voor de samenleving als geheel. Laten we de woorden van Van Dijk ter harte nemen en ons inzetten voor een samenleving waarin niemand zich verloren en alleen hoeft te voelen. Een wereld waarin de stilte van eenzaamheid plaatsmaakt voor de vreugde van de verbinding met de ander.

Els van Dijk

*'De stilte doorbreken:
Hoop als medicijn tegen
eenzaamheid.'*

In die stilte, in die afzondering, vinden we de moed om onszelf te zijn om onze eigen weg te gaan, om te groeien in geloof, inzicht en echte solidariteit.

Hoop als anker in de storm

Hoop is volgens Van Dijk het medicijn tegen eenzaamheid. Niet een naïef optimisme, maar een diepgeworteld vertrouwen op Gods beloften. 'Wachten op de morgen', noemde ze het. Een wachtende houding die de duisternis erkent, maar ook uitzielt naar het licht dat komen zal. 'Zelfs als de wereld gehuld is in duisternis', zei Van Dijk, 'kunnen we blijven waken en wachten, wetende dat het moment van nu niet het hele verhaal is.'

Deze hoop is niet gebaseerd op wensdenken, maar op de belofte van Jezus' opstanding. 'Dankzij Jezus' opstanding kunnen we zeggen dat alles uiteindelijk helemaal goedkomt', verklaarde Van Dijk. 'Dat is geen loze kreet, maar een diepgeworteld geloof dat ons in staat stelt om het mysterie van het leven te verdragen.'

Van praktische hulp naar echte zorg

Van Dijk sprak haar waardering uit voor het werk van vrijwilligers, maar daagde hen ook uit om verder te kijken dan praktische hulp. 'Een maaltijd bezorgen is prachtig, maar verandert niets aan de onderliggende mindset. Echte zorg vraagt om een diepere blik, een andere manier van kijken naar jezelf en de ander. Het vraagt om het stimuleren van die 'solitude', die gezonde eenzaamheid, waarin mensen de ruimte vinden om te reflecteren en God te zoeken.' ■

DE PODCAST VAN JE LEVEN!

Sinds mei van dit jaar heeft de NPV een podcast. In dit eerste seizoen spreekt Chris Develing (NPV-beleidsadviseur Onderzoek & Beleid) met diverse gasten over het onderwerp abortus. Tijdens de gesprekken wordt gezocht naar antwoorden op vragen als 'voelt een ongeborn kind pijn?' en 'wat zijn nu de beste argumenten voor én tegen abortus?'. Doel is om zowel voor- als tegenstanders van de huidige abortuswet een informatieve podcast te bieden waarin taboes worden doorbroken. Eén van de eerste afleveringen ging Chris in gesprek met voormalige tienermoeder Selena. Haar vader probeerde haar te dwingen tot abortus, omdat hij zich schaamde voor z'n zwangere tienerdochter. Maar Selena was standvastig en vocht voor haar kindje. De wereld vertelde haar dat ze een sprankelende toekomst wel kon vergeten en zelfs slagen voor haar examen zou van tafel zijn. Selena deed uiteindelijk haar laatste examens met haar pasgeboren zoontje op schoot. Wat een statement!

De Podcast van je Leven! is te beluisteren via Spotify, iTunes, YouTube en depodcastvanjeleven.nl met iedere maand een nieuwe aflevering.

NALATEN

De NPV in uw testament

Wilt u nadenken over deze bijzondere manier van geven? Over hoe u ook in de toekomst kunt opkomen voor kwetsbaar leven? Vraag de gratis brochure over nalaten aan via npvzorg.nl/nalaten of neem contact op met Eline Borgdorff via **(0318) 54 78 88** (ma t/m do tussen 9.00 en 12.30 uur) of efborgdorff@npvzorg.nl.

De brochure geeft onder andere algemene informatie over het opstellen van een testament.

WEEK VAN HET LEVEN

Net als voorgaande jaren heeft de NPV meegedaan aan de organisatie van de **Week van het Leven**. Zie onderstaande foto van de billboard-campagne. Het blijft opvallend hoeveel steun er is om deze week te organiseren. Veel dank daarvoor. Minstens zo opvallend is de weerstand, de intimidatie en – soms – de haat die tegen deze week zichtbaar wordt. Daaruit blijkt de geestelijke strijd. Gebed vóór het leven blijft daarom nodig!

Waardevol contact en vriendschap

✍️ Amanda Herrera de Gier

Uit iets kleins kan soms iets heel bijzonders ontstaan. Jopie van de Lustgraaf en Janny Jongerden leerden elkaar kennen via de NPV. Hun contact groeide al snel uit tot een warme vriendschap. Wat begon met een wekelijks bezoek is nu een moment van vertrouwen, steun en, niet te vergeten, een heleboel gezelligheid. Jopie beschrijft Janny als een fijn en opgewekt persoon. 'Het klikt echt tussen ons', zegt Jopie, die altijd uitkijkt naar Janny's komst. 'Soms voel ik me somber, maar zij vrolijkt me dan weer op. Dat vind ik heel fijn.'

Een zorgverlener die bij Jopie kwam, stelde voor dat de NPV iets voor haar zou kunnen betekenen. 'De NPV vroeg of ik interesse had en zo is het balletje gaan rollen', vertelt vrijwilliger Janny. De eerste ontmoeting was meteen bijzonder. 'Die klik was er direct',

herinnert Jopie zich. Het was meteen gezellig. Voor Janny voelt het contact als een uitje, nooit als een verplichting. 'Het is een moment van ontspanning', zegt ze. 'We delen veel met elkaar en het contact komt van twee kanten.' Jopie toont oprechte interesse in Janny, wat het voor haar fijn maakt om ook dingen uit haar eigen leven te delen. Beide vrouwen zijn zich bewust van de rol die geloof speelt in hun vriendschap. 'Het is belangrijk om iemand te hebben die begrijpt hoe belangrijk geloof in je leven kan zijn', voegt Jopie toe.

Jopie vertelt over de uitdagingen in haar leven, zoals haar gezondheid. Ze heeft twee lekkende hartkleppen en COPD, wat leidt tot regelmatige benauwdheid. Dankzij de hulp die ze heeft ontvangen, kan ze nog steeds in haar eigen huis wonen. 'Ik ben dankbaar voor de zorg die ik krijg, maar soms maak ik me ook zorgen', zegt ze. Janny is niet alleen een praktische hulp, zoals met boodschappen, maar biedt ook

'Vrijwilligerswerk moet vanuit je hart komen. Het geeft ontzettend veel voldoening!'

Janny (links) en Jopie

emotionele steun. 'Bij Janny voel ik me niet moe na een bezoek. De tijd vliegt voorbij en we lachen veel samen', legt Jopie uit.

De vrouwen waarderen hun contact enorm. Janny beschrijft Jopie als een

oudere zus, iemand bij wie ze zich vertrouwd voelt. Jopie: 'Ik vind het belangrijk dat het contact van twee kanten komt.' Ik waardeer het dat ik altijd op Janny kan rekenen, zelfs met kleine dingen.' Hun vriendschap is bijzonder. Jopie vertelt dat ze vaak

praten over hun geloof en de wereld om hen heen. 'We bidden voor elkaar en dat is heel waardevol', zegt ze.

Janny's motivatie om vrijwilliger te worden, komt voort uit haar verlangen naar naastenliefde. ➔

'Als je een oproep leest waarin vrijwilligers worden gezocht, kun je dat moeilijk naast je neerleggen', legt ze uit. Voor Janny is het geen verplichting; ze geniet ervan om met Jopie te praten en tijd met haar door te brengen. Beiden erkennen de verborgen eenzaamheid die

veel mensen ervaren. Jopie denkt dat veel mensen het moeilijk vinden om hulp te vragen. 'Je moet de juiste persoon treffen om over je eenzaamheid te praten', zegt ze. Jopie en Janny geven nieuwe vrijwilligers de raad om tijd voor anderen te maken, ook al lijkt iedereen druk. 'Een

luisterend oor is zo waardevol', benadrukt Jopie.

Het gesprek eindigt met Janny, die lachend zegt dat luisteren in je moet zitten. 'Vrijwilligerswerk moet vanuit je hart komen. Het geeft ontzettend veel voldoening!' ■

Vreugdebrengrers gezocht

vacature vrijwillige thuishulp

Er zijn mensen die naar jouw komst uitkijken!
Als vrijwilliger drink je samen een kop koffie, help je met boodschappen doen of doe je samen een spelletje.

Kun je er écht zijn voor een ander?
Dan zoeken wij jou!

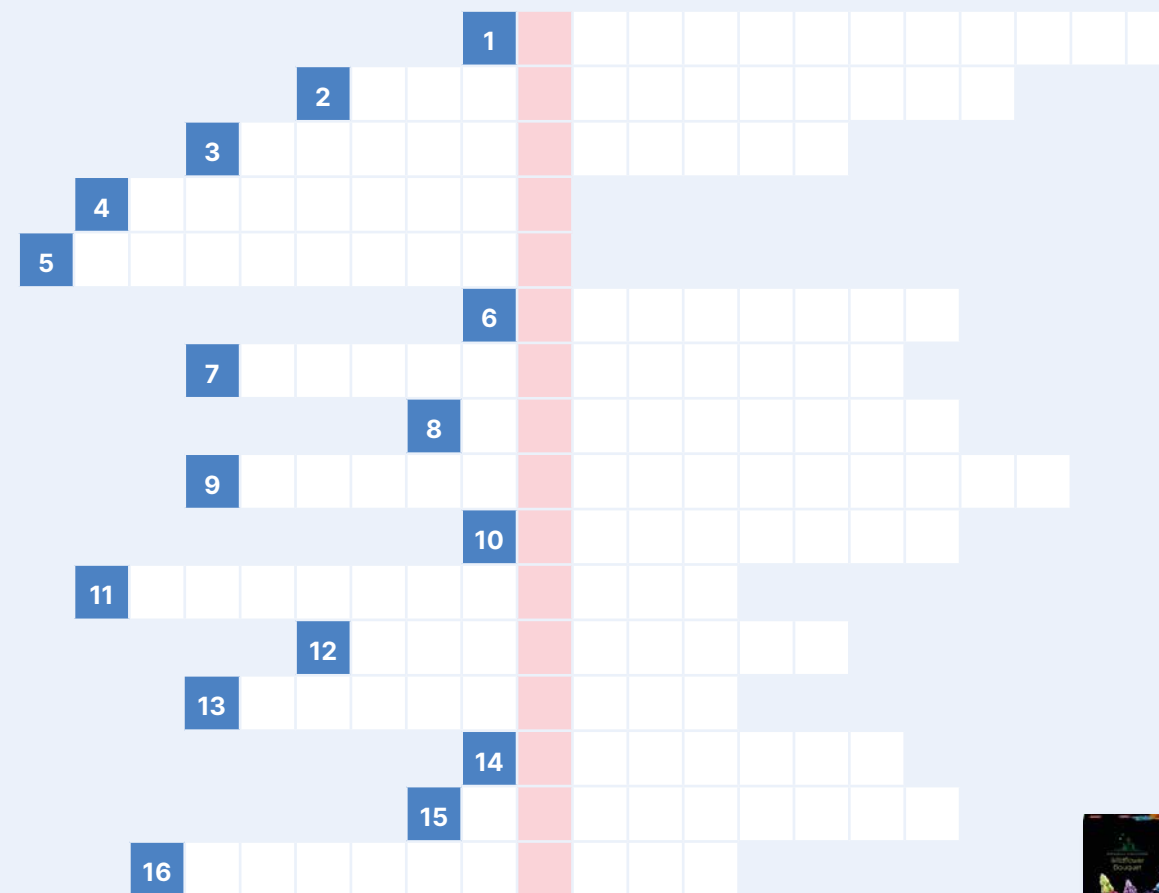
Kijk op npvzorg.nl/thuishulp

of scan de QR-code →

Puzzel Doet u mee?

1. Een dokter, verpleegkundige of therapeut
2. Zonnig van aard
3. Achternaam nieuwe directeur
4. Van grote schoonheid
5. Deel van een boek of tijdschrift
6. Krijg je bij je geboorte
7. Iets wat van je verwacht wordt
8. Iets uitzoeken
9. Een conflict of discussie
10. Positieve vorm van eenzaamheid (Engels)
11. Een sterke band tussen mensen
12. Iets om te koesteren
13. Niet theoretisch
14. Communiceert mondeling met een groep mensen
15. Een taak die inspanning en doorzettingsvermogen vereist
16. Wetgeving rondom zwangerschapsafbreking

De oplossing van deze puzzel staat van boven naar beneden in de rode vakjes.

Prijs
Onder de juiste inzendingen verloten wij een **Legó bloemenpakket**.

Oplossing gevonden?

We ontvangen de oplossing graag uiterlijk 7 februari 2025 via npvzorg.nl/inzending-puzzel. Of per post: **NPV, Postbus 178, 3900 AD VEENENDAAL**. Vergeet niet de envelop te frankeren en uw naam en adres te vermelden.

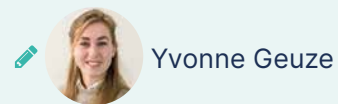
Is uw e-mailadres al bij ons bekend?

Wilt u op de hoogte blijven van nieuws en ontwikkelingen van de thema's waar de NPV zich mee bezighoudt? Geef uw e-mailadres aan ons door en ontvang periodiek de NPV-ledennieuwsbrief.

U kunt uw e-mailadres doorgeven via npvzorg.nl/e-mail of door een mail te sturen naar ledenservice@npvzorg.nl met vermelding van uw naam, adres en postcode.

Geloven in de toekomst

Yvonne Geuze

Een chip in je hersenen of een implantaat om beter te horen. De ontwikkeling van medische technologieën gaat snel en de mogelijkheden groeien voortdurend. Dit roept belangrijke ethische vragen op waar Dian van de Weg zich tijdens haar stage bij de NPV over heeft gebogen.

Kun jij jezelf voorstellen en uitleggen wat je bij de NPV hebt gedaan?

Mijn naam is Dian, ik ben 21 jaar en heb recent de studie Gezondheidswetenschappen, Beleid en Management Gezondheidszorg afgerond aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Voor mijn afstuderen heb ik stage gelopen bij de NPV, waar ik onderzoek heb gedaan naar ethische thema's en dilemma's rondom medische technologieën die in het lichaam aangebracht worden.

Kun je iets meer vertellen over de werkwijze in je onderzoek?

Om ethische thema's en dilemma's goed te kunnen benoemen, heb ik diverse bronnen geraadpleegd. Ik heb wetenschappelijke literatuur gebruikt, krantenartikelen geanalyseerd, lezingen bijgewoond en interviews gehouden. Op deze manier heb ik geprobeerd een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de ethische thema's en dilemma's.

In je onderzoek benoem je het onderscheid tussen therapeutische en mensverbeterende technologieën. Kun je dat toelichten?

Voordat je iets kunt zeggen over een technologie kan het behulpzaam zijn om naar het doel van een technologie te kijken. Hierin wordt vaak onderscheid gemaakt tussen twee categorieën: therapeutisch en mensverbeterend. In het algemeen kun je stellen dat therapeutische technologieën gericht zijn op het herstel van gezondheid. Mensverbeterende technologieën daarentegen gaan uit van een 'gezonde' situatie en willen die verbeteren door het menselijk kunnen uit te breiden. In mijn onderzoeksverslag noem ik hierbij het voorbeeld van een man die tachtig jaar is en door technologie dezelfde reactietijd krijgt als toen hij een twintiger was. De vraag is dan: is dat therapeutisch of mensverbeterend? In de praktijk kan het lastig zijn om hier een duidelijke scheidslijn te trekken. Daarnaast kwam in mijn onderzoek naar voren dat technologieën die zijn ontwikkeld voor therapeutische doeleinden later ook voor mensverbetering ingezet worden. Dit is bijvoorbeeld te zien bij het werk van Elon Musk. Begin 2024 heeft hij een hersenchip bij een verlamde man geïmplantéerd en die man kan nu met zijn gedachten een computermuis aansturen.

Musk verklaarde dat hij zijn hersenchip echter niet alleen voor therapeutische doeleinden wil blijven gebruiken, maar ook voor mensverbetering, bijvoorbeeld door geheugenuitbreiding. Hierbij komt de vraag naar boven of 'verbetering' in deze context de juiste term is. Stel dat geheugenuitbreiding een optie wordt, is het daadwerkelijk een verbetering om je méér te herinneren? Ik denk juist dat het bij sommige (traumatische) gebeurtenissen echt goed is dat je je niet alles meer kunt herinneren.

Welke ethische thema's spelen een rol bij technologieën in het menselijk lichaam?

Uit mijn onderzoek kwam ook naar voren dat de thema's menselijke waardigheid, privacy, gelijkheid, autonomie en veiligheid belangrijk zijn in het beoordelen van technologieën. Voor christenen spelen daarbovenop ook nog de thema's imago Dei (het geschapen zijn naar Gods beeld) en geestelijke mensverbetering. Door zowel christenen als niet-christenen werd het thema gelijkheid vaak naar voren gebracht. Zeker in het kader van mensverbeterende technologieën zijn er zorgen over de sociale gelijkheid. Het eerste wat hierbij opgemerkt wordt, is dat het moeilijk te rechtvaardigen lijkt dat er geld gaat naar mensverbeterende technologieën, terwijl er nog steeds mensen zijn die sterven aan vermijdbare ziekten. Zelf denk ik dat onze aandacht daar beter naaruit

Dian van de Weg

kan gaan. Het tweede wat hierbij opgemerkt wordt, is wat er kan gebeuren als mensen zich intensief gaan verbeteren met technologieën. Niet iedereen zal dit kunnen of willen doen, dus dan loop je het risico dat je twee soorten mensen krijgt: normaal en verbeterd.

Je noemde net het thema geestelijke mensverbetering, zou je dat kunnen toelichten?

Met het thema geestelijke mensverbetering benoemen we een belangrijk thema voor christenen. Als christen zou je niet lichamelijke, maar juist geestelijke mensverbetering moeten nastreven: de vergeving van je zonden. Dat wil niet zeggen dat je jezelf helemaal niet mag verbeteren. In zekere zin zou je kunnen zeggen dat het onderdeel is van de scheppingsopdracht. Vanuit de schepping hebben wij de opdracht gekregen om die tot ontwikkeling te brengen. In het onderzoek komt naar voren dat hier wel grenzen aan zitten. Het menselijk lichaam is door God geschapen en daarbij heeft Hij bepaalde structuren en grenzen gelegd.

Tot slot: wat wil je meegeven aan de mensen die dit artikel lezen?

Ik vind het belangrijk dat we ons ervan bewust zijn dat er heel veel mogelijk is en dat dit naar verwachting alleen maar zal toenemen. Kunstmatige intelligentie (AI) speelt hierin een belangrijke rol. Medische technologieën bieden geweldige mogelijkheden, maar brengen ook ethische dilemma's met zich mee die we niet kunnen negeren. De vraag blijft: hoe ver willen we gaan met technologie in ons lichaam en welke prijs zijn we bereid daarvoor te betalen? Laten we hierover nadenken en het gesprek gaande houden. Daarin zie ik ook een belangrijke rol voor de NPV. Om juist in de thema's die overlappen tussen christenen en niet-christenen de verbinding te zoeken met elkaar. Momenteel is er nog een leegte in de Nederlandse wetgeving op het gebied van mensverbeterende technologieën. Dat biedt mogelijkheden en kansen om vanuit levensbeschermend perspectief volop mee te doen in de discussie. Waarbij ik geloof dat een Bijbelse visie op mens en techniek goed is voor de hele samenleving. Er zijn genoeg aangrijpingspunten om elkaar te vinden in het maatschappelijk debat hierover. ■

Een waarde(n)vol gesprek

Leven met het einde in zicht, hoe praat je daarover?

 Susanne Postma

Vraag

Meneer Den Hartog heeft al geruime tijd longkanker. Helaas breidt de ziekte zich uit en geeft de arts aan dat zijn sterven dichterbij komt. De arts benoemt dat het belangrijk is om over zijn wensen rond het levenseinde na te denken, zodat zijn vrouw en kinderen ook weten wat die wensen zijn. Meneer Den Hartog belt met de NPV-Advieslijn, omdat hij het moeilijk vindt om hierover in gesprek te gaan. Hij is bang voor wat komen gaat en wil zijn vrouw en kinderen geen verdriet doen.

Antwoord

Het is begrijpelijk dat meneer Den Hartog bang is voor wat er komen gaat. Als je niet weet hoe de laatste levensfase zal gaan, hoe weet je dan waarover je na moet denken? Het onbekende kan ons bang maken. Die angst bespreken met de arts kan daarbij helpen. Waar zie je tegenop? Bijvoorbeeld als je bang bent voor pijn of benauwdheid. De arts weet welke behandelingen er zijn om dat lijden te verzachten. Het geeft rust als je weet wat er mogelijk is om de klachten zo goed mogelijk te bestrijden.

Op dit moment kan meneer Den Hartog het gesprek met de arts nog zelf voeren, maar hij is zich ervan bewust dat dit straks misschien niet meer mogelijk is. Zijn vrouw zal dit dan namens hem moeten doen. Hij realiseert zich dat het juist daarom belangrijk is om er met zijn vrouw over te spreken. Maar meneer Den Hartog wil haar er niet mee belasten. Ook dat is begrijpelijk. Meneer ervaart dat de huwelijksband die door God gegeven is, straks zal worden verbroken. Nadenken over eindigheid en sterven, betekent ook nadenken over het loslaten van die verbinding. Dat is een verdrietige gedachte die je niet graag uitsprekt naar degene van wie je houdt.

Meneer en mevrouw Den Hartog hebben ook een hechte band met hun kinderen. Ik vraag meneer Den Hartog hoe hij die band in deze levensfase wil vormgeven en aan welke aspecten hij aandacht wil geven. Ook vraag ik hem waar hij zijn laatste levensdagen zou willen doorbrengen en of hij nog dingen met zijn familie wil bespreken. Door nú te praten over wat je zelf nodig hebt, bied je de ander ook de mogelijkheid om jou straks tot steun te kunnen zijn. Straks als het moment komt dat het

gesprek niet meer mogelijk is, kan de familie terugvallen op wat er eerder besproken is.

NPV-Levenswensverklaring

De NPV-Levenswensverklaring kan voor meneer Den Hartog een hulpmiddel zijn voor het gesprek over zijn wensen met de arts én zijn familie. De verklaring geeft Bijbelse handvatten voor de zorg rond ziekte en sterven. Door hier nu met elkaar over in gesprek te gaan, komt er ook ruimte voor de zaken die voor meneer Den Hartog werkelijk belangrijk zijn. ■

Ook een waarde(n)vol gesprek voeren met uw naasten?

De NPV-Levenswensverklaring kan een hulpmiddel zijn bij het gesprek over uw wensen rond het levenseinde. De verklaring is gebaseerd op de Bijbelse levensovertuiging dat het leven waardevol is en bescherming verdient. De Levenswensverklaring helpt uw naasten om vanuit een christelijke levensovertuiging uw zorg rond ziekte en sterven vorm te geven, samen met de zorgverleners.

Meer informatie?

Kijk voor meer informatie op npvzorg.nl/levenswensverklaring of bel de NPV-Advieslijn (0318) 54 78 88 (ma t/m vr 9.00-12.30 uur).

NPV-Thuishulp Jaarlijks ontvangen zo'n 4.000 mensen waardevolle (terminale) thuis hulp van 6.000 NPV-vrijwilligers. Deze onmisbare steun in de rug is er voor iedereen die een helpende hand of gezelschap nodig heeft.

De NPV is dankbaar voor haar vrijwilligers.

Dank voor jullie steun en tijd!

Maak met uw gift NPV-Thuishulp mogelijk voor een ander

Ook zonder vrijwilliger te zijn, kunt u bijdragen aan NPV-Thuishulp. Uw donatie helpt ons namelijk bij het werven, ondersteunen en trainen van vrijwilligers, zodat zij anderen kunnen blijven helpen.

Met € 12,50 per maand maakt u voor drie mensen hulp mogelijk.

Met € 50 maakt u een jaar lang hulp voor een ander mogelijk.

Uw gift helpt!

Met uw gift kunt u voor iemand anders NPV-Thuishulp mogelijk maken. U kunt een gift geven via npvzorg.nl/helpen of rechtstreeks een bedrag overmaken op **NL11 INGB 0004 7118 88** t.n.v. NPV o.v.v. HULP.

